

Riksdagens protokoll

2008/09:18

Torsdagen den 23 oktober

Kl. 14.00 – 15.06

17.00 – 17.01

22.00 – 22.01

Protokoll
2008/09:18

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 17 oktober.

2 § Frågestund

Frågestund

Anf. 1 TALMANNEN:

Vi övergår nu till dagens frågestund. Jag vill hälsa statsråden välkomna.

Ett eventuellt samarbete med Sverigedemokraterna

Anf. 2 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Med vem ska ni göra det, och hur ska ni göra det? Jag vill ställa en fråga till Gunilla Carlsson, eftersom hon är beredd att svara på övergripande frågor. Detta är i allra högsta grad en övergripande fråga, för det handlar om regeringsfrågan.

Vi har förstått att ni funderar på om ni ska kunna tänka er att samarbeta med ett främlingsfientligt parti, ett parti som inte ställer upp på alla människors lika värde, de mänskliga rättigheterna och att alla ska behandlas på samma sätt – ett parti som ställer grupp emot grupp.

Därför frågar jag nu om det verkligen är så. Ni har möjlighet nu att korrigera det. Det kan ju ändå inte vara så. Vi är överens här i kammaren om att alla människor är lika mycket värda. Då känns det konstigt att ni plötsligt funderar på att luta er mot ett främlingsfientligt parti. Gunilla Carlsson har möjlighet att räta ut frågetecknen. Tänker ni luta er mot Sverigedemokraterna efter nästa val om ni har den möjligheten?

Anf. 3 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Jag vet inte vad den här frågan riktigt har för relevans för frågestunden och hur en regering ska ställa sig till detta. Jag kan bara konstatera att vi i dag har en majoritetsregering som är garanterad av Sveriges riksdag med fyra partier som samarbetar dag ut och dag in och som bara för några dagar sedan presenterade hur man vill ta alliansen vidare under kommande mandatperiod. Vi har ingen anledning att över huvud taget ifrågasätta och diskutera kring ett parti som inte ens finns i Sveriges riksdag.

Vi kan också konstatera, herr talman, att oredan kanske riskerar att bli ännu värre eftersom det också på den rödgröna kanten verkar finnas en hel del frågetecken att rätta ut. Men just nu ska vi diskutera sakpolitiska frågor i en frågestund.

Anf. 4 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Från vår sida är det alldeles glasklart. Vi vill inte samarbeta med ett främlingsfientligt parti, ett parti som ställer grupper mot grupper och försöker spela ut oroliga människor mot varandra. Ett sådant parti vill vi inte samarbeta med.

Vi känner oss väldigt trygga i att vi är ett väldigt stort parti. Socialdemokraterna är större än de fyra borgerliga partierna tillsammans. Därför vet vi att vi kommer att klara av en bra regeringsbildning. Men de borgerliga partierna vill inte svara på om de tänker luta sig mot ett främlingsfientligt parti efter nästa val. Är det så viktigt att klamra sig fast vid makten till vilket pris som helst?

Anf. 5 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Monica Green står här och försöker agera som om vi nu håller på och för samtal eller håller på och överväger en diskussion.

Vi är lika glasklara på den punkten. Vi har ett regeringsalternativ. Vi har ett regeringsalternativ som är prövat och som nu har ett mandat som innebär att Sverige har en majoritetsregering som levererar resultat på politikens område. Jag tror i denna del att politiken är det viktiga så att vi verkligen kan leverera svar på de frågor som människor ställer i dag i vardagen. Det är det bästa sättet på vilket vi kan motverka främlingsfientlighet och se till att frågorna nu handlar om politikens innehåll och vart vi vill ta Sverige. Vi ska fortsätta att jobba tillsammans i den här kammaren.

Stöd till Island i finanskrisen

Anf. 6 GÖRAN MONTAN (m):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till utrikesminister Carl Bildt.

I den globala finansörns spår genomlider Island nu en kris vars mot-svarighet ingen annan västerländsk demokrati kanske någonsin erfarit. Kan ett land gå i konkurs?

När det var som värst var de tre skandinaviska länderna beredda att ge hjälp, om än begränsad. Island visste ingen annan utväg än att vända sig till Ryssland för hjälp.

Islands kris är till stor del självförvållad, men det isländska folket, som nu får bära konsekvenserna, är oskyldigt.

I dag ser det ut som om IMF med bland annat Norges och Japans hjälp kanske är på väg att avvärja hotet om att Ryssland skulle få ett fotfäste i ett nordiskt broderland, tillika en Natomedlem. Vi står alla i någon mån i tacksamhetsskuld för att vi har fått utnyttja Islands strategiska läge under mer än 60 år.

Hade inte Sverige tillsammans med de nordiska länderna, EU och USA kunnat agera snabbare?

Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Tack för frågan! Det är alldeles självklart att detta är en frågeställning som har sysselsatt oss relativt mycket under de senaste veckorna, och för all del också under en längre period, därför att det har varit uppenbart relativt länge att det har funnits svagheter i det isländska finansiella systemet som vid en skärpning av det internationella läget skulle kunna leda landet in i mer akuta svårigheter.

Det har funnits stödåtgärder från de nordiska riksbankernas sida, som bekant. Under den senaste tiden, då vi har haft intensiva kontakter med Island – vi har sådana just nu inte minst inför det nordiska statsministermöte som kommer att äga rum på måndag – har vi mycket starkt rekommenderat den isländska regeringen att gå in i konkreta förhandlingar med IMF. Det är den enda väg som kan leda till att man får situationen under bättre kontroll och också får tillgång till de internationella kapitalmarknaderna. Vi har anledning att tro att det också är den vägen man kommer att gå.

Sedan undersöker vi i vilken utsträckning vi inom ramen för detta på andra sätt, tillsammans med de andra nordiska länderna, kan vara Island behjälpliga.

Anf. 8 GÖRAN MONTAN (m):

Herr talman! Tack för svaret! Det gläder mig att höra att Sverige är villigt att hjälpa. Något annat hade jag egentligen inte förväntat mig. Men det är ett faktum att fortfarande 14 dagar efter att de tre största bankerna på Island förstatligats är den akuta krisen inte ännu avhjälpd. Detta dröjsmål har kostat det isländska folket stora pengar och väldigt mycket besvär. De är faktiskt avskurna från alla betalningsvägar, och det är svårt för oss att förstå vad det innebär.

Men kriser kan komma igen. Nästa gång kan det vara ett annat nordiskt land som drabbas av kris. Det kan vara naturkatastrofer, finansiella hot eller något annat oförutsägbart. Borde det inte inom Nordiska rådets ram finnas en utarbetad handlingsplan att falla tillbaka på i ett sådant läge? När det är svåra tider känner man sina vänner.

Anf. 9 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Så är det förvisso. Men kriser av den här magnituden är inte nordiska vare sig till sitt ursprung eller till sin lösning. Detta är en del av en global kris.

Vi har globala instrument för att hantera den här typen av utmaningar, och de ligger framför allt i de internationella finansiella institutionerna. Det är inom den ramen som vi måste skapa förutsättningar för att lösa de här kriserna – i någon utsträckning självfallet inom den europeiska ramen, men Island står ju i allt väsentligt utanför denna. Vad gäller vårt nordiska arbete och för all del också det europeiska arbetet var vi pådrivande för att Europeiska rådet vid sitt möte i torsdags i förra veckan uttalade sin allmänna solidaritet med Island.

Inom denna allmänna ram är vi beredda att medverka, men framför allt understryker vi hela tiden betydelsen av konkreta förhandlingar och en konkret uppgörelse mellan Island och Internationella valutafonden om det ramverk som gör det möjligt att ta sig an detta. Norden är för litet för detta.

Frågestund

Anf. 10 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till Maria Larsson.

Senast i går var frågan om hiv och aids uppe på dagordningen med anledning av att Smittskyddsinstitutet ville avkriminalisera eller i varje fall minska straffet för att man sprider hiv och aids. Statsrådet gick då ut med att hon menade att detta var en felaktig väg att gå. Jag kan hålla med statsrådet om detta.

Men frågan är lite mer besvärlig än så. Det handlar om smittspårningen. Vi vet att man upptäckt nya fall av aids, alltså inte av hiv utan av aids. Det har kommit till vår kännedom.

Min fråga är därför om man inte behöver se över regelverket, framför allt gällande smittskyddslagen. Det finns en del indikationer på att den försvårat smittspårningen och gjort att människor avböjt att testa sig på grund av de repressalier som smittskyddslagen kan innebära.

Anf. 11 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Vi har haft en ökad smittspridning av hiv i Sverige. Det är alarmerande, och därför blir de preventiva insatserna oerhört viktiga. Det gäller också möjligheten att kunna testa sig på ett enkelt och lättillgängligt sätt i hela landet. Här har vi mer att jobba med. Det finns utmaningar som vi behöver överbrygga.

Det som var fokus för debatten i går handlade om personer som har kunskap om att de är bärare av en sjukdom som är allvarlig och obotlig och dessutom skapar ändrade livsbetingelser för den som smittas. Om man bär en sådan smitta utan att informera om det är det en mycket allvarlig handling och klassificeras som ett brott.

Jag menar att det i dagsläget inte finns någon anledning att se över den smittskyddslag som vi har sedan 2003. Det var stor politisk enighet om den, och just dessa frågor var uppe till diskussion i samband med det.

Anf. 12 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! En del av det som sagts är vi överens om. Det här handlar dock inte om preventionen och att det ska vara lättare att testa sig utan om smittskyddslagen och dess roll. Det vägdes visserligen in i sammanhanget, men det var med viss oro och efter ganska noggranna diskussioner i de flesta partigrupper.

På en punkt har statsrådet fel i sak. Det är nämligen inte så att man blir straffad om man inte informerar. Däremot riskerar man att bli internerad om man inte informerar. Straffet, i straffrättslig mening, gäller om man sprider smittan till någon annan.

Frågan återstår: Har statsrådet för avsikt att göra något för att se över de delar av smittskyddslagen som är så repressiva att det finns sådana som bär på smittan ganska länge för att de helt enkelt inte törs testa sig?

Anf. 13 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Jag har inte sett någon bra dokumentation om att det förhåller sig så som Börje Vestlund anger. Den typen av studier eller

rapporter har inte presenterats. En del säger att de har indikationer, men jag menar att det inte är tillräckligt för att ändra en lagstiftning.

När det gäller sanktioner kan man diskutera graden av dem, men det är viktigt att poängtera att det handlar om en allvarlig handling som begås och som äger sin tillämpning både i smittskyddslagen och brottsbalken. Därför har det diskuterats om brottsbalken innehåller alltför stränga bestämmelser.

Som sagt, smittskyddslagen är förhållandevis ny. Min avsikt är inte att se över den i detta avseende.

Situationen för flyktingar i Irak

Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! Min fråga går till statsrådet Gunilla Carlsson och gäller situationen i Irak.

I Irak upplever många människor fortfarande en mycket bekymmersam vardag. Inte minst gäller det flyktingarna, som är en stor grupp i Irak. Det finns både internflyktingar och flyktingar utanför Iraks gränser. Extra svårt i den gruppen har naturligtvis de människor som är mest marginaliserade, minoriteterna. Det gäller särskilt de kristna minoriteterna.

Nu kommer rapporter från UNHCR om människor som är i stort behov av stöd i områden runt Mosul. Risker är att signaler som uteblir leder till att fler kommer att fly. Därför är min fråga till statsrådet: Är statsrådet beredd att verka för att vi från svensk sida ger och säkrar humanitärt stöd till flyktingar som befinner sig i den situationen?

Anf. 15 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! I utvecklingssamarbetet och inom ramen för biståndet har vi ett mycket väl utvecklat samarbete inte minst med UNHCR. Vi brukar regelbundet svara på deras appeller, men det gäller också sättet vi kan arbeta på för att skapa förutsättningar för att komma till rätta med grundbulten i problemet, det vill säga bristande respekt för mänskliga rättigheter och i det här fallet avsaknad av en, än så länge, fungerande stat som fullt ut kan garantera rättssäkerhet och fördjupning av demokratin.

Vi följer denna fråga noga. Jag är glad över att kunna välkomna Iraks MR-minister när han nästa månad kommer till Stockholm för att föra diskussioner bland annat om just denna fråga. Jag tror nämligen att problemet måste mötas på många områden. Dels gäller det att omedelbart kunna erbjuda det stöd och skydd som vi är förpliktade att göra, dels långsiktigt arbeta med frågan.

Det är bekymmersamt i stora delar av Mellanöstern; bland annat förtrycks och fördrivs just kristna minoriteter. På så sätt blir de ytterligare drabbade.

Anf. 16 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! Jag tackar för det positiva svaret. Jag uppfattar att man från regeringens sida är beredd att aktivt agera för att också uppmärksamma de kristna minoriteternas situation i Irak och säkra att de får vårt

stöd och kan fortsätta att leva och för att inte ännu fler grupper därigenom drivs på flykt.

Anf. 17 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Som jag indikerade har vi länge följt denna fråga, och jag tror att det varit till gagn för ett framtida väl fungerande irakiskt samhälle med full respekt för olika minoriteter. Mycket av den utvecklingskraft och annat som funnits har varit just för att det funnits många kristna i bland annat Irak. Nu riskerar de att helt och hållet fördrivas, och det tror jag är en utveckling som även långsiktigt är olycklig för Irak som sådant.

Det är den dialogen vi vill föra, men naturligtvis måste vi omedelbart se till att uppfylla de förväntningar som finns om att kunna erbjuda skydd.

Assa Abloys verksamhet på Västbanken

Anf. 18 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! Jag har en fråga till utrikesminister Carl Bildt om avslöjandet av Assa Abloys verksamhet på olagligt ockuperad mark på Västbanken.

Assa Abloy har haft verksamhet på en bosättning som finns på ockuperad mark på Västbanken. Den fråga man naturligtvis ställer sig är om det var något helt okänt för regeringen. Vad jag förstår finns det kopplingar till personer i Moderata samlingspartiet. Om man känt till det undrar jag varför man i så fall inte gör något åt det, alltså om man vet att det är olagligt.

Israel är i dag ett land som hela tiden utökar sina bosättningar på ockuperad mark på Västbanken. Jag var där i förra veckan och åkte runt och tittade på det som jag vill kalla för etnisk rensning och som hela tiden pågår på Västbanken. Man flyttar på folk. Israeliska bosättare tar sig ned till området, attackerar palestinska jordbrukare – speciellt nu när det är skördetid för oliverna – bränner upp olivträden och så vidare. Allt detta görs för att palestinierna ska flytta på sig.

Muren, som hela tiden fortsätter att byggas, utökar israeliskt territorium på bekostnad av palestinskt territorium. Frågan är vad regeringen gör för att uppmärksamma detta. Vet man ifall det finns fler företag, svenska eller andra, på ockuperad mark, och vad gör man i så fall för att uppmärksamma problemet?

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Det är klart att det finns åtskilliga företag på Västbanken. I detta ligger också något av ett moraliskt dilemma såtillvida att vi inte är ointresserade av att det finns ekonomisk aktivitet på Västbanken.

Nu råkar det vara fråga om ett företag som ligger i Arielområdet. Jag vill inte påstå att jag är informerad om alla detaljer, men uppenbarligen köpte Assa Abloy detta företag som innan Assa Abloy kom in i sammanhanget under 16 år hade haft verksamhet i området. Såvitt jag förstår håller företaget nu på att se över situationen.

Låt mig ta tillfället i akt, eftersom Torbjörn Björlund ställer frågan, att uttrycka en stark oro för utvecklingen i de ockuperade områdena. Vi ser alltför långsamma framsteg i fredsprocessen. Samtidigt ser vi att den förhoppning vi hade om en snabb förbättring av den ekonomiska situationen på Västbanken, och ännu mer i Gaza, bland annat som en följd av ökade biståndsinsatser, inte kunnat realiseras på grund av att vi inte fått förbättringar i omständigheterna – att lyfta bort vägspärrar och annat – från israelisk sida. Det har inte kommit till stånd. Därmed har vi inte heller fått den förbättring som vi hade hoppats på den ekonomiska sidan. Samtidigt går det alltför långsamt fram på den politiska sidan. Detta i sig skapar betydande risker för framtiden.

Anf. 20 TORBJÖRN BJÖRLUND (v):

Herr talman! Min följdfråga är hur EU agerar. EU har i dag till och med för avsikt att utöka sitt handelsutbyte med Israel, vilket naturligtvis sker på bekostnad av palestinierna. Det är på mark ockuperad av Israel som man odlar och säljer saker. Där skulle man i så fall kunna agera via EU.

Likadant är det med muren. Det är en sådan sak som definitivt måste vara ett stort problem för hela omvärlden och även EU. Frågan är vad man gör.

Vi vet att vi i dag håller på att sätta budget för till exempel Sida. Sida är uppvaktat av ett antal fredsbevarande organisationer, som egentligen agerar på både israeliskt och palestinskt uppdrag. Hur gör regeringen för att påverka bidragsgivarna till sådana organisationer för att skapa ett bättre utgångsläge för fred i Mellanöstern, Palestina och Israel?

Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Här skulle Gunilla Carlsson kunna svara ännu bättre än jag. Vi tillhör dem som har en mycket omfattande biståndsverksamhet på Västbanken. Icke minst inriktar sig denna på den typen av organisationer som kan stödja en fredsprocess. I detta ingår också att vi vill utvidga de ekonomiska möjligheterna på Västbanken.

I detta ligger även att utvidga de ekonomiska förbindelserna mellan det israeliska ekonomiska livet och det palestinska ekonomiska livet. Låt oss vara klara över detta. Realiteten är att det är genom en ökad integration mellan de israeliska och palestinska ekonomierna som man kan skapa bättre förutsättningar för ekonomisk utveckling på Västbanken. Både vi och Europeiska unionen är engagerade i ett antal projekt för att sätta upp industriparker och serviceinstitutioner och för att underlätta rörelsefriheten för att göra denna ekonomiska aktivitet möjlig.

Detta har dessvärre inte gått så bra som vi hade hoppats, trots att vi har tillfört mycket medel och att det finns mycket politisk vilja bakom detta. Det har att göra med att det förutsätter att man lyfter på vägspärrar och andra restriktioner, som israelerna anser att de behöver bibehålla av säkerhetsskäl. Den utvecklingen har gått en bra bit långsammare än vad vi har haft anledning att både begära och hoppas på.

Anf. 22 EVA JOHNSSON (kd):

Herr talman! Jag har en fråga till äldreminister Maria Larsson. För ett par veckor sedan uppmärksammades i flera medier en felmedicinering av en äldre kvinna. För hennes del innebar den katastrofala felmedicineringen att hon förlorade ett antal år av sitt liv. Flera liknande händelser har rapporterats i medier vid flera tillfällen under senare år. Det är naturligtvis helt oacceptabelt att detta ska kunna ske.

Många äldre har alldeles för många mediciner. Man kan på en del äldreboenden hitta äldre människor som har 10–15 mediciner. En del mediciner motverkar varandra. Man har inte riktigt kontroll över det här, helt enkelt.

Att det verkligen förhåller sig på det här sättet kan vi hitta stöd för i fem stora vetenskapliga svenska studier som publicerats i internationell press under 2000-talet. Alla bekräftar att det verkligen är på det här sättet. Uppseendeväckande många äldre får fel medicin.

Vad gör regeringen för att alla äldre ska få rätt dos av rätt medicin vid rätt tillfälle?

Anf. 23 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Det är verkligen ett stort och allvarligt problem som Eva Johnsson fokuserar på. Det är beklagligt varje gång det händer. Det bör inte hända. Av alla felbehandlingar som sker inom vården, tyvärr alltför många, uppkommer 30 procent på grund av felaktig läkemedelshantering.

Vi kommer för övrigt att ha en aktuell debatt om detta i riksdagen i morgon, men låt mig redan nu få säga att vi har tagit krafttag och försökt åstadkomma något. Det här är ett problem som funnits sedan väldigt lång tid tillbaka och har varit väl känt, men väldigt lite av verktygen har satts på plats.

Från och med den 1 juli i år finns en patientdatalag på plats som möjliggör att överföra patientens journal mellan olika vårdinstanser. Med journalen kan också medicinlistan följa. Det är av avgörande betydelse när läkare träffar en patient att man kan se hela medicinlistan. Oavsett om man finns i äldreomsorgen, akutvården eller sjukhusvården är det här en väldigt stor hjälp. Jag tror att det kommer att förändra väldigt mycket. Det är någonting som kommer att förverkligas av landstingen framöver. Men lagen finns alltså på plats.

Anf. 24 EVA JOHNSSON (kd):

Herr talman! Det låter betryggande, för det här handlar som sagt om mänskligt lidande för en väldigt utsatt grupp.

Min följdfråga är naturligtvis hur regeringen har för avsikt att följa upp det här. Kommer ni att följa upp det? Kommer ni eventuellt också att införa någon form av sanktionsmöjligheter mot landsting som visar sig brista i kontrollen av de patienter som blir utsatta? Hur ser ni till att minimera uppkomsten av den här typen av fall?

Anf. 25 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Vi har också stora medel avsatta för att göra läkemedelsgenomgångar redan innan lagen kan åstadkomma resultat och förbättringar. Läkemedelsgenomgångar görs. 94 kommuner och 18 av 21 landsting har ansökt om statliga pengar för att göra detta. Det är en väldigt omfattande förbättringsverksamhet som pågår i landet just nu.

Av avgörande betydelse för att kunna göra den här uppföljningen och utvärderingen är att vi planerar för en ny tillsynsorganisation, där tillsyn av hälso- och sjukvård och äldreomsorg ska ske tillsammans för att kunna följa patienten genom hela vårdkedjan och se till att det inte glappar med information, inte heller om medicinerna.

Vi måste höja patientsäkerheten, och vi har satt in en rad åtgärder. Det här ska inte hända. Patienter ska inte riskera felbehandling med läkemedel.

Matpriserna

Anf. 26 ANDERS YGEMAN (s):

Herr talman! Sedan Sverige fick en moderatledd regering har matpriserna ökat månad för månad. En vanlig svensk familj får i år betala 5 000 kronor mer för maten än när regeringen tillträdde. För bröd, kött och frukt har prisökningarna varit betydligt högre i Sverige än genomsnittet i EU. Svenska köttpriser har stigit 20 procent mer än EU-genomsnittet, och svenska fruktpriser 40 procent mer än EU-genomsnittet.

Nästa vecka diskuteras EU:s framtida jordbrukspolitik på ministerrådsmötet. Jag skulle därför vilja fråga Eskil Erlandsson: Vilka konkreta åtgärder tänker du driva på mötet för att pressa ned de svenska matpriserna?

Anf. 27 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Det är riktigt att matpriserna har förändrats under det senaste året. Först har de stigit väldigt kraftigt, för att därefter falla tillbaka nästan till den nivå som var för ungefär ett år sedan – detta i produktionsledet.

Vad beror då förändringarna på? I många fall är de att härröra till en ökad efterfrågan från nationer som har höjt sitt välbefinnande. När man höjer välbefinnandet ökar först konsumtionen av mat.

Vad gör vi då åt detta? Jo, vi har från svensk sida sett till att vi i dag odlar på all den areal som finns tillgänglig inom Europeiska unionen. Vi har alltså tagit bort den obligatoriska trädan, vilket ökar tillgången på mat och därmed sänker priserna. Detta sagt för att ta ett exempel, herr talman.

Anf. 28 ANDERS YGEMAN (s):

Herr talman! Jag kanske talar otydligt? Det kanske är min dialekt? Frågan var: Vilka åtgärder tänker ministern driva på nästa veckas ministerrådsmöte för att pressa ned de svenska matpriserna?

Man kan notera att de förändringar som Eskil Erlandsson beskrev inte har pressat ned matpriserna, trots att världsmarknadspriserna har fallit den senaste tiden.

Anf. 29 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! En av de viktigaste åtgärderna som Sverige, det vill säga jag, kommer att driva under den process som kommer att pågå under några veckor framåt, nämligen EU:s hälsokontroll av jordbrukspolitiken, är att vi ska frikoppla stöden från den produktion som äger rum inom den europeiska unionen. Det ger förutsättningar för den yrkesutövande bonden att odla och producera det som bonden är bäst på. Det kommer att öka mängden av den produktion som tillhandahålles på marknaden, och det kommer att leda till lägre priser än med det system som vi har i dag, som ofta är kopplat till kvoter och liknande, som av naturliga skäl håller uppe prisnivån.

Finansieringen av infrastrukturen

Anf. 30 PIA NILSSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Gunilla Carlsson.

För några veckor sedan lade regeringen fram sin infrastrukturproposition om framtidens resor och transporter och infrastruktur för hållbar tillväxt. Men några konkreta visioner om framtidens vägar, järnvägar, sjöfart eller annan infrastruktur hittar inte jag i propositionen. Däremot är regeringen mycket tydlig om en sak: medfinansieringen.

Regeringen utgår från att kommuner, landsting och regioner ska vara med och betala den infrastruktur som i dag är statens ansvar att finansiera. Detta kräver regeringen nu när lågkonjunkturen är ett faktum och ekonomin för kommuner och landsting dramatiskt försämrats.

Det betyder att pengar måste tas från skola, vård och omsorg. Det betyder att kommuner och landsting i framtiden måste välja mellan att antingen bygga spår eller skola eller satsa pengar på väg eller vård. Anser Gunilla Carlsson att det är rimligt?

Anf. 31 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Jag tycker att vi har lagt fram en utomordentligt bra infrastrukturproposition som tittar på förutsättningarna för att vi ska kunna ha tillväxt i hela landet. Det är en av förutsättningarna för att vi ska kunna se till att fler företag kommer fram, att människor kan använda större arbetskraftsområden och också kunna få en bättre fritid. Därför satsar vi på de olika transportslag som finns och försöker också få en modernare infrastruktur.

Det som var problemet för den tillträdande regeringen var att det fanns en omfattande springnota i denna del och en mängd löften som utstälts som aldrig kom att förverkligas. Jag kommer själv från en del av landet, Östergötland, där en skepparpina var utlovad för 40 år sedan. Den kom aldrig till stånd trots att den både trafikmässigt och ekonomiskt kunde bära sig. Det hjälps nu kommun och stat åt att finansiera. Jag tycker att det är görbra!

Anf. 32 PIA NILSSON (s):

Herr talman! Jag tolkar svaret som att statsrådet Gunilla Carlsson tycker att det är helt rimligt att kommuner, landsting och regioner i stället för att finansiera skola, vård och omsorg mer och satsa på välfärdens

kärna ska satsa på vägar och järnvägar, slussar och sjöfart, som staten har åtagit sig att finansiera. Det tycker Gunilla Carlsson är rimligt.

Det märkliga i sammanhanget är, Gunilla Carlsson, att i den satsning som ni gör och som du tycker är så enorm fattas det egentligen 34 miljarder. Ni säger att ni vill satsa 417 miljarder från 2011 fram till 2020. Men då räknar ni inte med de 34 miljarder som ni krasst utgår ifrån att kommuner, landsting och regioner ska vara med och betala.

I stället för att satsa på skola, vård och omsorg måste kommuner sannolikt säga upp personal inom förskola, skola, vård och omsorg för att kunna finansiera det som i dag är statens åtagande. Är det rimligt, Gunilla Carlsson?

Anf. 33 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Borgerlig politik handlar om att kunna göra både-och. Det handlar om att se till att man lägger grunden för en fungerande tillväxt. Vi ser till att göra det lättare att anställa och mer lönsamt att driva företag. Vi ska se till att få fram de nya jobben för att på så sätt kunna skapa resurser och förutsättningar för vård, skola och omsorg.

Vi har nu lagt fram en statsbudget som också visar på hur vi kan tillföra resurser till kommuner och landsting för att se till att vi kan garantera och utveckla välfärden i Sverige. Samtidigt tillmötesgår vi ett krav som har funnits ute i kommuner och regioner om att vi måste göra mer tillsammans för att få en fungerande infrastruktur efter årtal av försummelser. Det fanns en omfattande springnota, och man såg också att det fanns saker som vi behöver göra tillsammans.

Vi har finansierat ett omfattande infrastrukturprojekt. Vi ser tyvärr också här att vi har att betala av på springnotan. Det gäller inte minst otroligt eftersatt vägunderhåll. Allt detta försöker vi nu rätta till under oerhört kort tid. Här behöver mer göras. Man behöver också tänka nytt och modernt. Det har regeringen förmått att göra.

En angränsande zon utanför Sveriges sjöterritorium

Anf. 34 ALLAN WIDMAN (fp):

Herr talman! Min fråga riktar sig till utrikesministern. Den handlar om den möjlighet som FN:s havsrättskonvention ger bland annat Sverige att inrätta en så kallad angränsande zon utanför det egentliga sjöterritoriet.

För knappt ett år sedan uttalade utrikesministern sig i positiva ordalag om möjligheten att inrätta en angränsande zon. Han nämnde bland annat att det medger att en kuststat kan utöva nödvändig kontroll av exempelvis ingående fartyg när det gäller att i preventivt syfte och på ett mer effektivt sätt förhindra överträdelser mot kuststatens lagar och förordningar men också vad gäller invandring, skatter, tullar och hälsovård. Redan 1995 uttalade den dåvarande regeringen att man behövde utreda frågan om inrättande av en angränsande zon.

Min enkla fråga till utrikesministern är om han tänker medverka till att riksdagen denna mandatperiod får ta ställning till en sådan proposition.

Prot. 2008/09:18
23 oktober

Frågestund

Anf. 35 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Det var ett ambitiöst svar som jag uppenbarligen har gett Allan Widman tidigare. Det svaret är i allt väsentligt fortfarande korrekt, även om man kanske inte ska göra frågan större än vad den är.

Det faktiska problem som föreligger är inte att göra utvidgningen, vilket kan låta lite småaktigt, utan att fastställa varifrån utvidgningen ska göras. Det förhåller sig nämligen så att faktorer i naturen, framför allt landhöjningen, gör att den exakta på centimetern när bestämda positionen för Sveriges gräns, framför allt när det gäller skärgårdar och kobbar, är föremål för förändring.

Vi måste göra ett rätt omfattande fastställande, som kostar tiotals miljoner kronor, för att få de mycket exakta punkterna för den yttersta gränsen innan vi kan gå vidare med denna fråga. Vi håller fortfarande på och bereder när och hur vi kan göra denna rätt omfattande genomgång.

Anf. 36 ALLAN WIDMAN (fp):

Herr talman! Jag delar utrikesministerns uppfattning att det är ett grannlaga och säkert också tidsödande och kostsamt arbete. Det är emellertid något som jag uppfattar som ett argument för att man så snart som möjligt ska sätta i gång processen.

Jag tror att utrikesministern instämmer i påståendet att det är en viktig sak för att vi ska kunna öka säkerheten och överstatligheten i våra angränsande vatten. Det gäller kanske inte minst i Östersjön.

Anf. 37 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Jag tror i och för sig att vi i varje fall har hyggliga möjligheter att klara av de här sakerna. Det innebär inte att jag inte tycker att detta är viktigt att förr eller senare göra.

Forna tiders klimatförändringar med inlandsisen har ställt till det lite för oss. Vi håller fortfarande på att hantera konsekvenserna av detta. Att hantera konsekvenserna av detta i sina detaljer när det gäller att fastställa gränsen kostar i storleksordningen 25 miljoner kronor.

Om jag översätter det till UD-budget är det fyra ambassader som jag har att hantera budgetmässigt när det gäller att göra prioriteringar mellan att fastställa inlandsisens fortsatta verkningar på den svenska yttre gränsen och andra budgetprioriteringar.

Prioritering handlar som bekant om att göra avvägningar mellan olika saker som är viktiga. Jag håller med Allan Widman om att detta är viktigt. Problemet är att också annat är viktigt i denna världen.

Hundavelsverksamheten i Sollefteå

Anf. 38 EVA SONIDSSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till jordbruksminister Eskil Erlandsson. Frågan gäller hundavelsverksamheten i Sollefteå.

Jag har vid ett flertal tillfällen berört frågan med ministern, bland annat i en interpellationsdebatt för snart ett år sedan. Ministern delade i debatten min uppfattning att frågan är viktig och behöver en snar lösning. Sedan dess vet jag inte om det har hänt så mycket.

I mars sade jordbruksministern att beredningen av frågan har fortsatt och att regeringens avsikt är att lämna ett gemensamt uppdrag till berörda myndigheter om att analysera och utvärdera frågan. När jag senare i april ställde frågan om tidsramen för detta uppdrag fick jag svaret att utformningen av uppdraget är under beredning.

Det känns som att svaret från ministern är lite svagt och blir allt mer vagt. Därför är min fråga i dag: Har regeringen lämnat uppdraget till berörda myndigheter? När ska uppdraget i så fall redovisas till regeringen?

Anf. 39 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Regeringen har inte lämnat något uppdrag till berörda myndigheter i anledning av att frågan fortsatt är under beredning beroende på att det ständigt dyker upp nya aspekter. En sådan aspekt som jag kan nämna i sammanhanget är konkurrensaspekten som vi måste bereda innan vi kan lämna de uppdrag som vi talade om i interpellationsdebatten.

Anf. 40 EVA SONIDSSON (s):

Herr talman! Det känns som att det verkligen dragits i långbänk onödigt länge. I december sade man att det ska åtgärdas skyndsamt eller att någonting ska göras åt verksamheten. Sedan går det nästan ett år och ingenting händer.

Man kan fundera om verksamheten ska fortsätta som den har varit tidigare. När får dessa människor över huvud taget något besked? De lever nu på något sätt i ett vakuum och vet inte riktigt hur framtiden kommer att bli.

Sollefteå är väldigt beroende av efterfrågan på arbetskraft. KBM lägger ned verksamheten i Sollefteå. Det är en liten ort som är beroende av att det finns arbetstillfällen.

Jag hoppas att ministern har besökt Sollefteå. Det är en väldigt fin och viktig verksamhet de jobbar med däruppe. Jag uppmanade i debatten i december ministern att göra ett besök i Sollefteå.

Jag tycker att det är viktigt att man tar del av vilken verksamhet man håller på med och jobbar med. Det är en otroligt väl genomarbetad och kvalitativt hög utbildning. Jag hoppas att frågan kommer att lösas inom en snar framtid.

Anf. 41 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Jag är lika intresserad som Eva Sonidsson av att frågeställningen får sin lösning. Men jag är också intresserad av att det sker på ett sådant sätt att vi inte kommer i konflikt med lagstiftningar som ibland står emot varandra. Eftersom det handlar om konkurrens mellan offentliga sammanslutningar, privata sammanslutningar och företag finns det på det här området också konkurrensaspekter att ta hänsyn till, och därtill kommer en EU-aspekt att ta hänsyn till – därav den fortsatta beredningen i Regeringskansliet.

Frågestund

Anf. 42 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag skulle vilja säga till utrikesminister Carl Bildt att det är viktigt att svensk utrikespolitik är så grundad och så väl förankrad att den är förutsägbar även när det dyker upp saker som vi inte har kunnat se runt hörnet eller när något oförutsebart händer. Då måste vi ha en politik som är konsekvent.

Ibland har jag funderat över utrikesministerns förhållande till Ryssland, där jag vet att han har en lång relation och mycket kunskap. Men ändå har vi sett pendlingar i förhållandet som jag inte tror är bra.

Jag ska inte gå in på hela vårt förhållande till Ryssland, för det leder för långt. Men jag ska ta upp en konkret punkt. Vi socialdemokrater var väldigt förvånade när demokratibiståndet till Ryssland drogs in. Vi tyckte att det var fel åtgärd i fel tid att skynda på indragningen på det här sättet.

Vi har nog känt att vi har kunnat få förståelse för våra synpunkter. I ett replikskifte i riksdagen den 2 september – alltså ganska nyligen – medgav utrikesministern att denna neddragning ändå skulle kunna förändras. Utrikesministern sade att det skulle finnas ett sådant stöd framöver.

Vi tittade i budgetpropositionen, men vi hittade inte något sådant stöd, även om det skulle vara utformat på något annat sätt. Det fanns inte något sådant i budgetpropositionen. Är det gömt så väl att vi socialdemokrater inte kan hitta det och så att inte heller våra borgerliga kamrater kan förklara var det står? I så fall är vi tacksamma om vi kan få det utrett här. Jag utgår från att det utrikesministern har lovat också kommer att verkställas.

Anf. 43 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Svaret på den frågan är i allt väsentligt ja, i den meningen att det är så pass väl gömt att ni inte har hittat det. Det var det som var den konkreta fråga som ställdes. Jag kommer att svara på en mer konkret fråga inom loppet av något dygn till den s-ledamot som ställde den mer konkreta fråga som jag svarade på.

Sanningen är att detta var en avveckling av stödet till Ryssland som i princip hade beslutats om under den tidigare regeringen, vars partifärg jag ska underlåta att nämna, eftersom man ansåg att Ryssland kunde klara av en del av de här sakerna själva.

Jag tycker personligen att den neddragningen gick lite för snabbt. Nu gör vi ett antal saker för att återställa delar av detta. Det har ännu inte återspeglats sig i budgetdokumenten; det kan jag medge. Men det innebär inte att beskedet inte gäller.

Anf. 44 CARINA HÄGG (s):

Herr talman! Jag tror nog att vi kan ge lite olika beskrivningar av historieförloppet. Men jag tror att det är alldeles nödvändigt att vi har kvar instrumenten för att kunna jobba med demokratisamverkan och stödja mänskliga rättigheter. Det är frågor som vi tycker är viktiga, och jag vet att det finns en efterfrågan på detta hos många som är verksamma i Ryssland.

Jag får väl tolka det här som att vi har fått rätt nu, och att vi har fått ett positivt besked. Men vi vill också få det konkretiserat, och jag utgår från att vi inom de närmaste dagarna får det mer utvecklat så att vi inte behöver återkomma med frågor. Det här är en viktig fråga, och jag hoppas att den är lika viktig för regeringen som för oss socialdemokrater.

Prot. 2008/09:18

23 oktober

Frågestund

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Om man tittar på detta historiskt sett har frågan om demokrati, frihet och medborgerliga rättigheter i de östra delarna av Europa varit mycket viktigare för oss än för vissa andra i denna kammare. Det var också därför vi såg med viss oro på den neddragning som skedde. Nu kan vi återställa delar av detta som vi bedömer som strategiskt intressanta.

Vi har också andra instrument, framför allt inom den europeiska ramen, när det gäller att politiskt och på andra sätt försöka understödja en utveckling i riktning mot bättre respekt för mänskliga rättigheter och ökade förutsättningar för demokrati. Det handlar inte bara om Ryssland utan det handlar om utvecklingen i hela östra Europa, som långsiktigt är utomordentligt viktigt också för Sverige.

Finanskrisens konsekvenser för världens fattiga

Anf. 46 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till statsrådet Gunilla Carlsson.

I en intervju i Svenska Dagbladet pekar Världsbankens chef Robert Zoellick på att risken är stor att länder som redan har lidit av matkris och stegrade bränslekriser nu också drabbas av en tredje smäll – en global ekonomisk nedgång som förvärras av finanskrisen. Han pekar på att antalet svältande människor kommer att öka med 44 miljoner under det här året om inget särskilt görs på grund av höjda mat- och energipriser. Till detta kommer nu finanskrisen och dess effekter. Den har en massa olika delar som får konsekvenser för just de fattigaste.

Hur ser biståndsministern på situationen för de allra fattigaste i finanskrisens spår? Och vad anser biståndsministern behöver göras av Sverige och i det internationella samfundet?

Anf. 47 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Tack för frågan! Jag tror att det är viktigt att vi försöker se den stora globala utmaning som vi har strategiskt med fattigdomen i världen. Men vi måste också fråga oss lite grann vad som händer nu. Ovanpå detta med finanskris, ekonomisk kris och ekonomisk nedgång ligger också en klimatkris som gör att det finns behov av både nytänkande och resurser för att lösa den här typen av problem, som drabbar de allra fattigaste allra värst.

Det jag ser nu i spåren av en finanskris är att den inte omedelbart drabbar utvecklingsländerna eftersom finansmarknaderna inte är de mest utvecklade där. IMF förutspår fortfarande en 6-procentig tillväxtkapacitet i bland annat Afrika. För att det ska vara möjligt måste man nog adressera de problem som jag ser framför mig, nämligen att vi nu har en minskad efterfrågan i världen. Det leder till att det blir mindre exportintäkter

för många råvaruproducerande utvecklingsländer. Samtidigt sjunker också priserna på råvaror. Dessutom blir det svårare att få tillgång på kapital eftersom den finansiella krisen lätt kan leda till att utländska direktinvesteringar minskar och att remitteringar minskar.

Där ser jag också att det är rätt och riktigt att vi gör bra saker med biståndet för att kunna se till att vi nu kan överbrygga problematiken. Det blir viktigt för mig att se till att redan gjorda framsteg nu inte riskeras, för jag tror att det är ännu värre när människor som har gått från fattigdom och tagit sig över detta nu halkar tillbaka, herr talman och hela kammaren. Då kanske vi också tyvärr kan se en ökad konfliktrisk. Därför är det här en strategisk fråga.

Anf. 48 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Tack för svaret, som visar på ett engagemang och en insikt i att här behöver vi arbeta kraftfullt i fortsättningen. Jag vill fråga bistandsministern om den svenska regeringen är beredd att göra med det här på precis på samma sätt som med klimatet, som man säger inte kan vänta trots finanskrisen. Det handlar inte för Sveriges del om att dra ned ambitionerna på biståndssidan. Tvärtom ska vi ta på oss ledartröjan när det gäller att försvara frihandeln, försvara biståndsarbetet och arbeta för att andra länder i större utsträckning än hittills tar sitt ansvar även på biståndsområdet. Är regeringen beredd till detta?

Anf. 49 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m):

Herr talman! Sven Gunnar Persson indikerar just att biståndet har en liten om än viktig roll att spela i detta. Framför allt ska vi i tider som dessa inte använda oss mer av protektionism. Vi ska snarare öppna upp och se till att skapa ordningar som gör att de fattiga länderna också får vara med. Världen påverkar ju oss alla, och det är globala kriser vi nu har att hantera.

Vad gäller det svenska biståndet kan jag bara konstatera att vi jobbar mycket för att få det mer effektivt och för att vi ska kunna göra rätta saker vid rätt tidpunkt. Vi har en väl tilltagen biståndsbudget – väl över internationella åtaganden. Riksdagen har nu att hantera den utifrån den överenskommelse som alliansregeringen har gjort om ett enprocentsmål. Jag utgår från att det kommer att fullföljas under resten av mandatperioden.

Begränsning av fisket i Kattegatt

Anf. 50 JAN-OLOF LARSSON (s):

Herr talman! Enligt uppgift är Sverige och Danmark i stort sett överens om att vi ska freda ett större område i Kattegatt för allt fiske.

Frågan gäller inte syftet och orsaken till detta, utan frågan gäller om det har utretts vilka konsekvenser detta får för samhällena, för fiskeföretagen och för andra berörda näringar. Vad kostar detta för de här samhällena, och vilka åtgärder ämnar jordbruksministern vidta?

Anf. 51 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Jag tycker att Jan-Olof Larsson tar upp en synnerligen viktig frågeställning, nämligen den om hur vi kan förena vår målsättning med att behålla och utveckla den biologiska mångfalden med att ha ett fungerande både fritids- och yrkesfiske i våra hav.

Vår intention med det förslag som föreligger är att vi i framtiden ska kunna förena de båda intressena. För att kunna göra detta måste vi av nödvändighet, som vi ser det, freda några områden så att fisken kan fortplantera sig och reproducera sig och så att det finns både en biologisk mångfald och fisk att fiska framöver.

Tyvärr kommer det att drabba några yrkesutövare. Jag är fullt medveten om detta. Men alternativet är sämre, för då förlorar vi båda delarna. Det fordras fisk att fiska för att vi ska ha fiskare.

Anf. 52 JAN-OLOF LARSSON (s):

Herr talman! Nu handlade inte frågan om orsaken till att vi behöver freda detta. Frågan handlade om flera tiotals jobb som försvinner i fiskeföretag och berörda näringar i små fiskesamhällen på Hallandskusten.

Min fråga är: Hur ska oron för detta stillas? Vi kan vara överens om åtgärderna. Det är en annan sak. Men vi måste på något vis se vilka konsekvenser ett politiskt fattat beslut får. Det handlar om ekonomin för många familjer. Sedan kan vi diskutera orsak och verkan. Det här handlar om fiskeföretag som fiskar mycket nära kusten och inte kan gå någon annanstans och fiska.

Anf. 53 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Låt mig igen konstatera att för att det ska finnas fiskeföretag och förädlingsföretag runt fisken måste det finnas fisk i våra hav. Det måste vara utgångspunkten. Vad gör vi då för de människor som temporärt möjligen mister en del av sin utkomst, och märk väl att det handlar om en del av sin utkomst för vi stänger inte hela havet? Jo, den här regeringen har bland annat introducerat skrotningspremier som ger en möjlighet för den som vill söka sig till någon annan sysselsättning att få betalt för den utrustning som blir onödig under den period som vi nu talar om.

Ett enat Cypern

Anf. 54 MARIE WEIBULL KORNIAS (m):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till utrikesminister Carl Bildt. Cypern delades när den turkiska staten invaderade ön 1974, och Turkiet har fortfarande en massiv militär styrka med 40 000 man på ön. Frågan om en återförening av den turkcypriotiska delen och den grekcypriotiska, södra delen av ön, är fortfarande inte löst. År 2004 blev Cypern fullständig medlem i EU. Nu har Cypern fått en ny president som ser som sin främsta uppgift att ena Cypern.

Då vill jag fråga utrikesministern om det finns skäl för en ökad optimism nu och om utrikesministern menar att Cypernfrågan nu kommit ett steg närmare sin lösning.

Anf. 55 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Jag skulle hoppas att så var fallet, det vill säga att den har kommit ett steg närmare sin lösning, och jag vill nog också tro att så är fallet. Vi har nu för första gången sedan det allvarliga misslyckandet 2004 en seriös förhandlingsprocess med två förhandlingsparter, dels president Christofias på den cypriotiska sidan, dels Talat som är ledare på den turkcyprriotiska sidan. Det är två personer som är personligen övertygade om att detta förmodligen är den sista möjligheten att övervinna Cyperns delning.

De har nu inlett en förhandlingsprocess. Vi har nära kontakter med dem. President Christofias var i Sverige för bara några veckor sedan. Vi håller kontakt med herr Talat också. Vi talar med den turkiska sidan, och vi talar med den grekiska sidan. Än så länge är det parterna själva som ska försöka föra detta framåt. Det är av mycket stor betydelse också i perspektivet av det svenska ordförandeskapet i EU under det kommande året.

Anf. 56 MARIE WEIBULL KORNIAS (m):

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för ett utmärkt svar. Alla ansträngningar att främja en demokratisk och rättssäker lösning på Cypernkonflikten är mycket angelägna. En fortsatt militär ockupation av ön är ovärdigt en medlemsstat i EU, som jag ser det.

Jag hoppas att Sveriges goda relationer med Ankara möjligtvis kan bidra. Jag skulle gärna vilja höra om utrikesministern ser att Sverige skulle kunna bidra på ett konstruktivt sätt till lösningen av frågan om det delade Cypern.

Anf. 57 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Utan att gå in alltför mycket på detaljer i detta vill jag säga att vi har mycket nära kontakter med parterna och med andra som kan vara av betydelse i detta sammanhang. Det gäller Förenta nationerna som har en viss roll i det sammanhanget, till exempel FN:s generalsekreterares speciella sändebud. Vi för löpande samtal med dem.

För närvarande är vi inne i ett skede då jag tycker att det är viktigt att säga att det är parterna själva som ska förhandla. Jag tror inte att det vore lämpligt att på ett eller annat sätt gå in i processen just nu.

I ett längre perspektiv, inte minst i ljuset av EU-frågeställningar i stort, kan det finnas anledning att överväga ett lite mer aktivt uppträdande från andra länders sida. Där är vi ännu icke, men frågan ligger påtagligt högt på vår interna dagordning för utrikespolitiken.

Vargjakten

Anf. 58 TINA EHN (mp):

Herr talman! Min fråga är till jordbruksministern. Vargen är fredad från jakt i den svenska jaktlagstiftningen. Vargstammen i Sverige på knappt 200 djur är svag och sårbar. Det finns ingen långsiktig lösning på de genetiska problemen i sikte.

Nyligen har frågan om en mer omfattande vargjakt i syfte att begränsa vargstammen aktualiserats. Krav på vargjakt för att hålla stammen på 200 djur ställs också från jägarorganisationer och andra, vilket skulle kräva en ganska omfattande avskjutning. Hur ser ministern på det faktum att all jakt på fredade djur, som varg, annat än skyddsjakt på enstaka individer strider mot gällande lagstiftning innan det att vargstammen med goda marginaler uppfyller kraven för att populationen enligt en allmänt vedertagen vetenskaplig uppskattning kan anses vara långsiktigt livskraftig?

Anf. 59 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Just nu finns det förslag, som grundar sig på en utredning, ute på remiss. De förslag som är utsända på remiss kommer förmodligen att behandlas i en proposition som kommer till riksdagen, och då får riksdagen ta ställning till de förslag som regeringen eventuellt kommer att lägga fram.

Anf. 60 TINA EHN (mp):

Herr talman! Det var inte så mycket till svar, men jag fortsätter med fråga två. Den kanske går att svara på.

Vid krav på vargjakt hänvisas bland annat till att etappmålet är nått och att det därför skulle vara dags att jaga varg i Sverige. Enligt riksdagsbeslutet är etappmålet ett delmål för stammens tillväxt mot en nivå där artens fortsatta existens i Sverige kan anses vara långsiktigt säkrad. Etappmålet har ingen koppling till att stammen i biologiskt hänseende skulle tåla jakt. Det saknas också en allmänt vedertagen vetenskaplig uppskattning av hur stor vargstammen måste vara för att bli långsiktigt livskraftig. Enligt riksdagsbeslutet bör en förnyad bedömning göras om mål för arten när etappmålet har uppnåtts.

Min följdfråga blir då: Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa det kontinuerliga genetiska utbyte som är viktigt för att säkerställa den här långsiktiga vargstammen?

Anf. 61 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Jag måste återupprepa att den socialdemokratiska regeringen, som stöddes av Tina Ehns parti, tillsatte en rovdjursutredning. Denna utredning lämnade sitt betänkande till den nuvarande regeringen som valde att skicka denna utredning på remiss för att därefter eventuellt lämna en proposition som riksdagen får ta ställning till. Det är omöjligt för mig att i dag på förhand säga vilka förslag regeringen kommer att lägga fram för riksdagen att ta ställning till. Tina Ehn får bida sin tid och vänta.

Hävdandet av den svenska modellen i utrikespolitiken

Anf. 62 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Under den senaste tiden har man kunnat läsa på Carl Bildts blogg att regeringen inte prioriterar att bevaka och försvara den svenska modellen i EU.

Mina frågor är: Hur viktiga är fackliga rättigheter i övriga världen? Finns frågan med på dagordningen när Carl Bildt besöker andra länder och har kontakt med företrädare för andra länders regeringar där fackliga rättigheter kränks? Är det en ofta återkommande fråga eller är den inte prioriterad på den nivån heller?

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Det jag konstaterade på min blogg vara bara att varje gång vi kommer till EU-nämnden inför de europeiska toppmötena är detta den enda fråga som Socialdemokraterna brukar ta upp. Det blir lite tjtatigt eftersom vi ger samma besked hela tiden, nämligen att vi driver dessa frågor i de forum som är ämnade för detta.

I övrigt kan jag försäkra att frågor om mänskliga rättigheter, och organisationsfrihet tillhör dessa, står mycket högt upp på regeringens dagordning. Sedan är det lite beroende på vilka länder man besöker vilka frågor man tar upp. Det är något anpassat till situationen i respektive land.

Annars har den svenska modellen stått mycket högt på vår dagordning den senaste tiden. Den har väckt beundran och intresse i större delen av världen och är relativt omskriven. Det handlar dock huvudsakligen om den svenska modellen för att ta sig ur finansiella kriser på det framgångsrika sätt som vi tillämpade under 1990-talet.

Anf. 64 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Jag nämner den svenska modellen och svenska kollektivavtal därför att det är klart att vi tycker att de är viktiga. Det är en fråga som den svenska arbetarrörelsen har slagits för länge och som har motarbetats av den svenska högern. Jag förstår att den inte ligger på regeringens topplista. Tvärtom handlar det om att motarbeta den.

Men min fråga handlade specifikt om detta: Finns det särskilda exempel på att regeringen har lyft fram kränkning av fackliga rättigheter som en specifik fråga med ett specifikt land? Det är mycket möjligt att man inte tycker att frågan är viktig i EU eller i Sverige, men min fråga gällde Carl Bildts ansvarsområde, utrikespolitiken. Frågan är: Har man bevakat kränkning av fackliga rättigheter i andra länder?

Anf. 65 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Låt mig bara säga att det självfallet är trams att säga att vi är emot kollektivavtal i Sverige. Vi är för den föreningsfrihet och den frihet på arbetsmarknaden som också innebär möjlighet till kollektivavtal. Att påstå någonting annat är relativt simpelt partipolitiskt trams.

I övrigt ingriper vi mot kränkningar av mänskliga rättigheter när de förekommer ute i världen. Det gäller också fackliga rättigheter, där detta förekommer. Det har förekommit åtskilliga frågor, bland annat åtskilliga fall, som jag har redovisat i frågesvar här i riksdagen, där vi också har tagit upp detta i dialogen med företrädare för respektive länder.

Men som bekant gäller något olika förhållanden. För att ta de två länderna Danmark och Iran kan vi inte dra dem över en kam i detta avseende – heller.

Anf. 66 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Apropå detta med regeringens resultatlösa hantering av inlandsisen vill jag säga att det är värre än så. Polcirkeln flyttar sig och kommer att om 900 år ha flyttat sig flera kilometer. Och regeringen gör ingenting!

Min fråga går faktiskt till försvarsminister Sten Tolgfors.

Politik i ett flerpartisystem har ju två motpoler: strid och samverkan. Det finns ingen brist på stridsfrågor, men vad gäller samverkansfrågor är det sådana frågor som det politiska ramverket och konstitutionen. Just nu är det frågan om den finansiella oron i världen.

Jag vill också dit räkna säkerhets- och försvarspolitik. Jag har noterat att i en tidning i dag har den ärade ledamoten av denna kammare, Björn von Sydow, som råkar sitta rakt framför mig här, skrivit en artikel som inbjuder till samverkan, trots att det finns mycket stora skiljaktigheter i pengar räknat mellan alliansen och Socialdemokraterna.

Jag skulle vilja be statsrådet Tolgfors att kommentera detta. Vad finns det för möjlighet att stärka trovärdigheten genom mer samverkan i denna del?

Anf. 67 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Så det fanns intresse för försvarspolitik ändå, i denna sista fråga!

Låt mig säga att Björn von Sydow är en av de av mig mest respekterade ledamöterna i den här kammaren. Dock är det så att jag när jag läser hans artikel i dag noterar att den avviker på flera punkter från de två sjupartiuppgörelser som faktiskt redan har träffats som grund för den kommande inriktningspropositionen för försvaret.

Försvarsberedningen kom i sjupartienighet i december förra året med sin första rapport. I juni månad i år kom den med sin andra rapport om inriktningen för försvaret. Den första handlade om omvärlden och beskrivning och analys av den.

Jag är helt för detta. Jag vill också konstatera att det enda sättet att *inte* få en bred uppgörelse i denna kammare om försvaret så småningom är om Socialdemokraterna antingen desavouerar sin ledamot i Försvarsberedningen och driver en annan linje här än de gjorde där eller inte förmår att finansiera den gemensamma linjen. Där vet vi att man nu ligger 5 miljarder under regeringens nivå de kommande åren.

Anf. 68 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag tänkte inte fortsätta med detta, för det är svårt att klara ytterligare delar av försvarspolitik på en minut. Jag tackar försvarsministern så mycket för det här svaret.

Jag vill ändå tillfoga allra sist att jag hoppas att den här frågan kommer att komma upp till ytterligare samverkan över blockgränsen. Jag tror att det skulle vara väldigt viktigt för vårt lands anseende i utlandet.

I detta anförande instämde Björn von Sydow (s).

Frågestund

Anf. 69 Försvarsminister STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag får tillstå att jag faktiskt hade hoppats att Björn själv skulle ställa denna fråga i dag, men nu kom den via Gunnar Andrén, och det är gott så.

Nej, min intention är att fullfölja de överenskommelser som har träffats, inte bara en utan två gånger i Försvarsberedningen, där sju partier har legitimerat och bekräftat den förnyelsepolitik som regeringen driver på området.

Vi behöver ett snabbare tillgängligt försvar. Vi såg här en situation där ett helt krig, trots lång politisk upptrappning, ändå utspelade sig på mindre än en vecka. Vi ser en situation där Sverige kan mobilisera 10 000 man inom ett år förutom hemvärnet. Vi behöver till exempel ett snabbare tillgängligt försvar. Vi behöver få bort uppdelningen mellan en nationell insatsorganisation och en särskild utlandsstyrka. Vi behöver flytta resurser från stöd- och kringverksamhet till operativ nytta. Vi behöver höja ambitionen för internationella insatser, vilket Försvarsberedningen till alla delar legitimerade.

Nu är jag osäker på var Socialdemokraterna i riksdagen finns, men jag hoppas att det går att fullfölja den breda enighet som Försvarsberedningen har markerat.

Anf. 70 TALMANNEN:

Därmed var denna frågestund avslutad. Vi tackar deltagande statsråd och ledamöter.

3 § Anmälan om kompletteringsval till riksdagens valberedning

Talmannen meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält Lena Asplund som ledamot i riksdagens valberedning och Ulf Berg som suppleant i riksdagens valberedning.

Talmannen förklarade valda till

ledamot i riksdagens valberedning

Lena Asplund (m)

suppleant i riksdagens valberedning

Ulf Berg (m)

4 § Anmälan om namnändring

Talmannen meddelade att Karin Granbom (fp) ändrat namn till *Karin Granbom Ellison*.

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2008/09:25

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:25 Skatt efter ålder

av Peter Hultqvist (s)

Interpellationen kommer att besvaras den 11 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är andra åtaganden som inte gått att ändra på.

Stockholm den 20 oktober 2008

Finansdepartementet

Anders Borg (m)

Enligt uppdrag

Magnus Dahlberg

Tf. Expeditions- och rättschef

Interpellation 2008/09:37

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:37 Jerusalems framtida status

av Ameer Sachet (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2008/09:38

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:38 FN:s barnkonvention i Palestina och Israel

av Monica Green (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2008/09:39

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:39 Folkrätten och israeliska bosättningar
av Peter Hultqvist (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2008/09:40

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:40 Situationen på Gazaremsan
av Tone Tingsgård (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2008/09:41

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:41 Ekonomi och arbetares rättigheter i Palestina
av Christina Zedell (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2008/09:43

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:43 Involvering av parterna i fredsprocessen mellan Israel och Palestina
av Thomas Strand (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Till riksdagen

Interpellation 2008/09:45 Murbygge på ockuperad mark
av Marie Granlund (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 21 november 2008.

Skälet till dröjsmålet är utlandsresor.

Stockholm den 21 oktober 2008

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.06 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 17.00, då den för dagens bordläggning aviserade propositionen väntades föreligga.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 17.00.

Ajournering

Då den för bordläggning aviserade propositionen ännu inte inkommit, beslutade kammaren på förslag av talmannen att i väntan på denna förlänga ajourneringen till kl. 22.00.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 22.00.

6 § Bordläggning och beslut om ändrade motionstider

Anmälades och bordlades

Propositioner

2008/09:50 Ett lyft för forskning och innovation

2008/09:61 Stabilitetsstärkande åtgärder för det svenska finansiella systemet

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för proposition 2008/09:50 skulle förlängas till *fredagen den 14 november*.

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för proposition 2008/09:61 skulle förkortas till *måndagen den 27 oktober*.

Motioner
med anledning av prop. 2008/09:44 Slopad kontrolluppgiftsskyldighet
rörande tillgångar och skulder, m.m.
2008/09:Sk4 av Marie Engström m.fl. (v)
2008/09:Sk5 av Lars Johansson m.fl. (s)
2008/09:Sk6 av Helena Leander m.fl. (mp)

7 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställes

den 23 oktober

2008/09:62 Arbeta för hållbar utveckling i förskola och skola

av *Peter Hultqvist* (s)
till utbildningsminister Jan Björklund (fp)

2008/09:63 Den nya tandvårdsreformen

av *Lennart Axelsson* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 28 oktober.

8 § Anmälan om fråga för skriftligt svar

Anmäldes att följande fråga för skriftligt svar framställes

den 23 oktober

2008/09:134 Insatser för nytilkomna arbetslösa i Jönköpings län

av *Helene Petersson* i Stockaryd (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Frågan redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 28 oktober.

9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 23 oktober

2008/09:103 Mord på HBT-personer i Irak

av *Hans Linde* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:108 Våld mot den kristna minoriteten i Irak
av *Cecilia Wikström* i Uppsala (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

Prot. 2008/09:18
23 oktober

2008/09:121 De kristnas situation i Irak
av *Yilmaz Kerimo* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2008/09:126 Förföljelser av kristna i Irak
av *Fredrik Malm* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 28 oktober.

10 § Kammaren åtskildes kl. 22.01.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Frågestund	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
<i>Ett eventuellt samarbete med Sverigedemokraterna</i>	<i>1</i>
Anf. 2 MONICA GREEN (s)	1
Anf. 3 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	1
Anf. 4 MONICA GREEN (s)	2
Anf. 5 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	2
<i>Stöd till Island i finanskrisen</i>	<i>2</i>
Anf. 6 GÖRAN MONTAN (m)	2
Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (m)	3
Anf. 8 GÖRAN MONTAN (m)	3
Anf. 9 Utrikesminister CARL BILDT (m)	3
<i>Hiv/aids och smittskyddslagen</i>	<i>4</i>
Anf. 10 BÖRJE VESTLUND (s)	4
Anf. 11 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	4
Anf. 12 BÖRJE VESTLUND (s)	4
Anf. 13 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	4
<i>Situationen för flyktingar i Irak</i>	<i>5</i>
Anf. 14 KERSTIN LUNDGREN (c)	5
Anf. 15 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	5
Anf. 16 KERSTIN LUNDGREN (c)	5
Anf. 17 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	6
<i>Assa Abloys verksamhet på Västbanken</i>	<i>6</i>
Anf. 18 TORBJÖRN BJÖRLUND (v)	6
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (m)	6
Anf. 20 TORBJÖRN BJÖRLUND (v)	7
Anf. 21 Utrikesminister CARL BILDT (m)	7
<i>Felmedicinering av äldre</i>	<i>8</i>
Anf. 22 EVA JOHNSSON (kd)	8
Anf. 23 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	8
Anf. 24 EVA JOHNSSON (kd)	8
Anf. 25 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	9
<i>Matpriserna</i>	<i>9</i>
Anf. 26 ANDERS YGEMAN (s)	9
Anf. 27 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	9
Anf. 28 ANDERS YGEMAN (s)	9
Anf. 29 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	10
<i>Finansieringen av infrastrukturen</i>	<i>10</i>
Anf. 30 PIA NILSSON (s)	10
Anf. 31 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	10
Anf. 32 PIA NILSSON (s)	10
Anf. 33 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	11
<i>En angränsande zon utanför Sveriges sjöterritorium</i>	<i>11</i>
Anf. 34 ALLAN WIDMAN (fp)	11

Anf. 35	Utrikesminister CARL BILDT (m)	12
Anf. 36	ALLAN WIDMAN (fp)	12
Anf. 37	Utrikesminister CARL BILDT (m)	12
<i>Hundavelsverksamheten i Sollefteå</i>		12
Anf. 38	EVA SONIDSSON (s)	12
Anf. 39	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	13
Anf. 40	EVA SONIDSSON (s)	13
Anf. 41	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	13
<i>Indragningen av demokratibiståndet till Ryssland</i>		14
Anf. 42	CARINA HÄGG (s)	14
Anf. 43	Utrikesminister CARL BILDT (m)	14
Anf. 44	CARINA HÄGG (s)	14
Anf. 45	Utrikesminister CARL BILDT (m)	15
<i>Finanskrisens konsekvenser för världens fattiga</i>		15
Anf. 46	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	15
Anf. 47	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	15
Anf. 48	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	16
Anf. 49	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m)	16
<i>Begränsning av fisket i Kattegatt</i>		16
Anf. 50	JAN-OLOF LARSSON (s)	16
Anf. 51	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	17
Anf. 52	JAN-OLOF LARSSON (s)	17
Anf. 53	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	17
<i>Ett enat Cypern</i>		17
Anf. 54	MARIE WEIBULL KORNIAS (m)	17
Anf. 55	Utrikesminister CARL BILDT (m)	18
Anf. 56	MARIE WEIBULL KORNIAS (m)	18
Anf. 57	Utrikesminister CARL BILDT (m)	18
<i>Vargjakten</i>		18
Anf. 58	TINA EHN (mp)	18
Anf. 59	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	19
Anf. 60	TINA EHN (mp)	19
Anf. 61	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	19
<i>Hävdandet av den svenska modellen i utrikespolitiken</i>		19
Anf. 62	EVA-LENA JANSSON (s)	19
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
Anf. 64	EVA-LENA JANSSON (s)	20
Anf. 65	Utrikesminister CARL BILDT (m)	20
<i>Säkerhets- och försvarspolitik</i>		21
Anf. 66	GUNNAR ANDRÉN (fp)	21
Anf. 67	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	21
Anf. 68	GUNNAR ANDRÉN (fp)	21
Anf. 69	Försvarsminister STEN TOLGFORS (m)	22
Anf. 70	TALMANNEN	22
3 § Anmälan om kompletteringsval till riksdagens valberedning		22
4 § Anmälan om namnändring		22
5 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer		23

Ajournering.....	25
Återupptagna förhandlingar	25
Ajournering.....	25
Återupptagna förhandlingar	25
6 § Bordläggning och beslut om ändrade motionstider	25
7 § Anmälan om interpellationer	26
8 § Anmälan om fråga för skriftligt svar	26
9 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	26
10 § Kammarken åtskildes kl. 22.01.	27

